

8. 1. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Problém s přestupky - k čemu je nevynutitelný zákon?

Rád bych se zamyslel na jedním problémem, který ve svých důsledcích ztrpčuje život mnoha lidem v České republice. Nyní platí, že můžete, přiměřeným způsobem, zadržet pachatele trestného činu do příjezdu policie - viz příslušné ustanovení dnešního trestního řádu: "Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit." U přestupků ovšem obdobná právní úprava nyní neplatí!

Což veřejnost leckdy neví, ale žel toho zneužívají různí delikventi. Dnes je možno sice na linku 158 oznámit přestupek, ale jako svědek či poškozený nesmíte legálně pachatele zadržet, toto oprávnění nyní občan (nepolicista) nemá! A jak tušíme, výtržník či jiný přestupník málokdy vyčká dobrovolně do příjezdu Policie ČR. Ale jak veřejná moc poté účinně zjistí totožnost pachatele?

Naštěstí majotirní aplikační praxe - co vím neformální cestou od policistů - toto jednání, pokud není zcela nepřiměřené situaci, je orgány činnými v trestním řízení většinou tolerováno s tím, že se aktivní občan mohl domnívat (nezapomínejme, že je to neprofesionál navíc ve stresové situaci) , že jde o trestný čin a pachatele zadržoval tedy legálně.

Před časem mi vypravoval jeden drobný asijský obchodník - přišel mladistvý (cca 16-17 let) do obchodu, vzal si dvě plechovková piva - škoda cca 40 Kč. - a suverénně odcházel z krámu - když ho prodavačka chytla - tak na ni začal křičet - *co si to dovoluujete, co mě chytáte - to u přestupku nesmíte, budu Vás žalovat!*

Nad rámeček tohoto textu uvádím, že jistou oporu pro zadržení pachatele možno hledat i v občansko-právních předpisech - např. když Vám chce odejít z Vaší rodinné restaurace host bez placení a spáchal škodu menší než 5000 Kč - což je většina případů. Citovanou možnost zadržení pachatele mj. konstatoval i Nejvyšší správní soud. Stejně jako dal v roce 2010 revizorům v MHD konečně možnost zadržet černého pasažéra, odmítajícího se legitimovat, do příjezdu Policie a nejen ho bezvysledně žádat, aby vyčkal příjezdu policistů k zjištění totožnosti. V těchto případech bude lidem taktéž nápomocen i nový občanský zákoník - *Každý si může přiměřeným způsobem pomoci k svému právu sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě.*

Nicméně ze systémového hlediska nepokládám za vhodné, aby se zadržování u přestupku řešilo za pomoci soukromoprávního předpisu - tedy dnešního či budoucího občanského zákoníku, což jak čtenáři tuší, budí v praxi řadu aplikačních problémů, které stresují „obyčejné lidi“ .

Závěr

Jak jsem již naznačil výše, pakliže dnes de facto záleží na dobré vůli přestupníka , zda vyčká příjezdu Policie ČR, činí to z přestupkového zákona mnohokrát nevynutitelnou normu. Což v právním státě

musíme odmítnout.

Proto navrhuji, aby se v rámci chystaných změn legislativy na úseku správních deliktů pamatovalo i na možnost občanů zadržet pachatele vybraných přestupků. Mám za to, že to je určitě skupina přestupků proti majetku, pak přestupky proti veřejnému pořádku a přestupky proti občanskému soužití .

Kdo něco opravdu chce, hledá způsob, kdo nechce, hledá důvod!

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,
VŠ pedagog a publicista

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení – nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Vyčlenění rodinných nemovitostí \(i v podobě podílu v bytovém družstvu\) do svěřenského fondu](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Dokazování negativních skutečností ve sporném řízení](#)
- [Neoprávněný odběr elektřiny - překvapení vlastníka?](#)
- [Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamena bez dalšího právo na přespání na jip/jirp](#)